

Aan de gemeenteraad van Weert

Weert, 4 juli 2023

Onderwerp : Energietransitie
Kenmerk : 2108700/2108701

Geachte raadsleden,

In Weert geven we op een eerlijke, kansrijke en groene manier invulling aan het energie en klimaatbeleid door middel van de Weerter Routekaart Energietransitie (WRE). Hierbij zijn de volgende strategische doelen voor 2030 benoemd:

- Alle gebouwen zijn aardgasvrij-proof.
- Voor ieder gebouw is duidelijk op welke wijze deze van energiebehoefte wordt voorzien.
- De helft van de elektriciteitsvraag wordt met lokale hernieuwbare bronnen geproduceerd.
- Het fossiele energieverbruik bij mobiliteit is significant gereduceerd.

De ambitie van de gemeente is om in 2040 energieneutraal te zijn. Het klimaatakkoord van het Rijk heeft tot doel om uiterlijk in 2050 geen broeikasgassen meer uit te stoten.

Toen de WRE is vastgesteld waren er geen structurele middelen beschikbaar vanuit de Rijksoverheid. Daarom is er, ondanks het structurele karakter van de energietransitie, gekozen voor een incidentele financiering voor de eerste periode. Het gedeelde belang om eerste stappen te zetten, werd op deze manier mogelijk gemaakt. Voor het actieplan Weerter Routekaart Energietransitie 2021-2022 heeft de gemeenteraad incidentele middelen beschikbaar gesteld, door het instellen van een reserve energietransitie (raadsbesluit 12 november 2020).

Tijdens de informatiebijeenkomst 22 november 2022 is het Actieplan Weerter Routekaart Energietransitie 2021-2022 geëvalueerd. Hieruit bleek dat alleen een incidentele financiering niet optimaal aansluit bij de uitvoering. In de raadswerksessie van 21 december 2022 is gesproken over een structurele en thematisch aanpak om de organisatie van de lokale energietransitie in de toekomst vorm te geven.

Structurele aanpak

Het onderwerp "energietransitie" raakt veel beleidsterreinen van de gemeente. Naast de fysieke aanpassingen van woningen en utiliteitsgebouwen (zoals isolatie) gaat de aandacht ook uit naar energiearmoede waardoor ook welzijnsaspecten van de inwoners aandacht krijgen. Ook de inpassing van windparken, zonneweides of grootschalige batterijopslag weegt steeds zwaarder in de afweging met ruimte.

De ontwikkelingen op het gebied van energietransitie volgen zich in een snel tempo op. Niet alleen technische ontwikkelingen maar ook en misschien wel vooral de manier waarop bedrijven en inwoners omgaan met deze transitie.

De uitvoering van de taken om de doelen uit het klimaatakkoord te kunnen halen en de maatschappelijke ontwikkelingen vergen een structurele en organisatie brede aanpak. Er wordt ingezet op een thematische afdeling overstijgende aanpak en breed eigenaarschap binnen de organisatie. Hiervoor worden de diverse beleidsterreinen gefaciliteerd, mede door de structurele middelen (uitvoeringsmiddelen klimaatakkoord) die beschikbaar zijn gekomen.

Uitvoeringsmiddelen klimaatakkoord

De rijksoverheid stelt middelen beschikbaar voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. In eerste instantie voor drie jaar en er zal zo snel mogelijk een wettelijke regeling worden opgesteld voor het uitkeren van de middelen voor 2026 t/m 2030. De middelen zijn hoofdzakelijk bestemd voor personele kosten van gemeenten, provincies en regionale samenwerkingsorganisaties van decentrale overheden zoals de RES. Met de middelen wil het Rijk het voor gemeenten mogelijk maken extra capaciteit voor de uitvoering van de taken uit het klimaatakkoord aan te nemen of in te huren. Er is nog geen zicht op de investeringskosten die gemaakt moeten worden.

Het bedrag van 2023 is volgens Rijksoverheid in principe het minimale bedrag dat gemeenten tot 2030 jaarlijks wordt toegekend. Het enige voorbehoud hier is dat de herijking kan leiden tot gewijzigde inzichten over de vraag wat er nodig is aan middelen. De bedragen voor de gemeente Weert zijn als volgt:

2023	€ 916.173
2024	€ 924.484
2025	€ 932.795

De nieuwe taken voor de gemeente zijn zeer divers en worden naar een aantal hoofdelementen (sectoren) ingedeeld:

- Gebouwde omgeving
- Elektriciteit
- Mobiliteit
- Industrie
- Overig klimaat- en energiebeleid

De aard van de uitkering brengt met zich mee dat de besteding verantwoord moet worden (via het proces van de opstelling van de jaarstukken) en de niet of verkeerd bestede middelen aan het rijk moeten worden terugbetaald.

Borging planning en control cyclus

De energietransitie in het algemeen krijgt steeds meer het karakter van een structurele uitvoeringstaak van de gemeente. Dit wordt benadrukt door de structurele middelen die het Rijk voor de uitvoeringscapaciteit voor het klimaatakkoord beschikbaar stelt.

Vanuit dit structurele karakter van deze taak en de structurele uitvoeringskosten die hiermee gepaard gaan gaat ook de aandacht uit naar de vraag hoe borging in de gemeentelijke processen en de planning & control cyclus vorm wordt gegeven.

Door inbedding in de reguliere p&c cyclus wordt recht gedaan aan het structurele karakter van het beleid. Door het opnemen in de begroting en de meerjarenraming geeft de Raad de kaders waarbinnen het college de uitvoering verder vorm kan geven. Hierdoor wordt de flexibiliteit die nodig is om te kunnen anticiperen en reageren op de snelle maatschappelijke ontwikkelingen op dit beleidsterrein verhoogd.

Vervolg

Voor de uitvoering van het actieplan 2021-2022 van de WRE zijn eenmalig middelen beschikbaar gesteld in de vorm van de reserve energietransitie. De activiteiten die voor de periode 2021/2022 opgezet zijn, worden ook in 2023 voortgezet. We noemen hierbij als voorbeeld Warm Wonen in Weert en de communicatiestrategie.

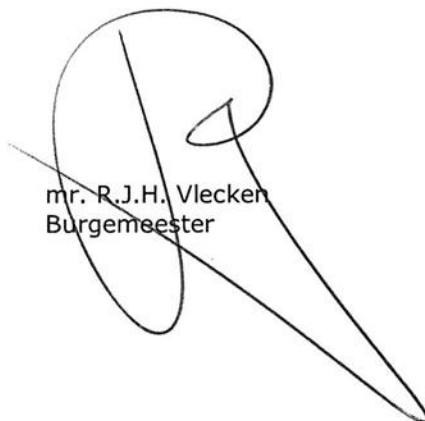
De voorbereiding van het vervolg van de WRE voor 2024 is volop bezig waarbij de structurele inbedding en de uitbreiding van de ambtelijke capaciteit voor de uitvoering van de taken vanuit het klimaatakkoord nadrukkelijk worden meegenomen.

In 2023 volgen een aantal raadsvoorstellen die mede invulling geven aan de structurele aanpak voor de Weerter Routekaart Energietransitie.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

A.M.A. Vrijenhoek
Gemeentesecretaris

mr. R.J.H. Vlecken
Burgemeester

Bijlagen :

